

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Hrvatsko vseučilišče in Srbi.

Zaklad, iz katerega se bode hrvatsko vseučilišče vzdrževalo, in kateri denes iznaša že blizu pol milijona goldinarjev, nabral se je po dobrovoljnih prinesih pod firmo za „utemeljenje jugoslovanskega vseučilišča“. Srbom ta firma nij bila po volji. To se vidi iz tega, da od svoje strani niso skoro nič v pomnoženje zaklada pridonesli. Če se računa, da je v zakladnih 500.000 gld., zadržano 2000 gld., srbskega denarja, je mnogo računano. Če bi se pa zaklad pod firmo „za utemeljenje hrvatskega vseučilišča“ nabiral bil, Srbi niti „prebite pare“ ne bi bili doprinesli. Srbi so si pač enkrat to v glavo vtepli, da je vse starčevičevsko, kar je hrvatsko. Da starčevičevstvo mrzé, to mi Srbom čisto nič ne zamerjamo, saj ga tudi mi ne trpimo, in saj ga tudi Hrvat-ka narodna stranka odločno od sebe odbija. Kadar bodo Srbi do tega izpoznavanja prišli, da starčevičevstvo in hrvatstvo nijsta identična, polegati se bode tudi dober del njihove animozitete proti Hrvatom. Oggerski Srbi so mislili, da odbor za slavnostno otvorjenje hrvatskega vseučilišča samo iz neke nagajivosti nij srbske matice k svečanosti povabil, ter so za to odbor, kot starčevičevsk proglasili. Mi ne branimo slavnostnega odbora zavoljo tega, da mi od svoje strani nikakor ne moremo odobravati pogreškov odborovih, ki jih je s tem storil, da srbske matice k svečanosti povabil nij. Dalmatinska matica sicer tudi

nij bila povabljen, a je vendar spontano svojo deputacijo v Zagreb poslala, in to bi bila mogla, se ve da z nekim samozatajenjem isto tako tudi srbska matica storiti. Faktum je, da oggerski Srbi nijso bili pri otvorjenju hrvatskega vseučilišča zastopani, Srbi iz Kneževine pa samo po dveh možeh, ki sta zastopala eden „srbsko učeno društvo“ drugi pa belgradsko „visoko školo“.

Če je mej Srbi in Hrvati že kakšna razlika v imenu, v zgodovini, v veroizpovedanju, v koledarji, v političnih težnjah itd., v jeziku mej njima vendar nij nobene razlike, in za to tudi v literaturi, razen malo pomenjajoče razlike v abecedi, nij in ne more biti nobene razlike. Podloga vsakega znanostnega napredovanja je literatura. Rod za rodom zida na tistem temelju naprej, katerega so njegovi predčastniki položili. Vseučilišče, katero se na bogato znanstveno literaturo osloniti more, nema tako rekoč nobenega stališča. Prva skrb Hrvatom mora sedaj biti, da ustvarijo na vseh strokah znanosti izvorna znanstvena dela. Za ustvarjenje znanstvene literature je pa treba mnogo sodelavcev, in za to bi mi želeli, da bi se Srbi in Hrvati vsaj v literaturi zedinili.

Pa, kakor se nam dozdeva ne, teže po tem toliko potrebnem zedinjenju, niti Srbi niti Hrvati. Kar vsak za sebe ne zmore, zmagala bi obadva z zedinjenimi močmi. Sicer bo pa tudi v tem čas zdravilno posredoval. Srbizem je denes na vse strani agresiv-

ven in ofenziven. On bje boj proti Magjarom, proti Turkom, in žali bog tudi proti Hrvatom. V srbstvu zavlada je tista skrivna moč, ki se pri vseh mladih, čilih in zdravih narodih povsod pojavlja, namreč, potreba razširiti se, in isto tako začela se je tudi v hrvatskem narodu moč ekspanzivnosti v novjšem času jako obujati. Samo to bi želeli bilo, da ta dva naroda svoje ekspanzivne moči ne obračata drug nasproti drugemu, nego da se zedinita in svojo ekspanzivnost na tisto stran obrneta, od koder jima obema ista nevarnost žuga: proti Magjarom in proti Turkom, in Hrvatje tudi proti germanizmu, katerega imajo po svojih mestih v socijalnem življenju že več, nego je narodno koristno.

Ko so Magjari po otvorjenju hrvatskega vseučilišča tako poparjeni Zagreb zapustili, tolažili so se v magjarskih listih s tem, da so tudi še Srbi tukaj, ki bodo hrvatskim težnjam zavoro podložili. Ta magjarska tolažba je huda obsodba srbskega antagonizma proti Hrvatom. Magjari hočejo tedaj s srbsko šibo Hrvate krotiti! In bodo se Srbi za tako nečastno orodje upotrebiti dali? Skoro bi rekli da! Srbskih listov vsaj nobeden nij na to magjarsko tolažbo odgovoril, kakor bi se spodobilo. S svojim molkom sprejeli so jo tedaj! Naj Srbi ne delajo na to, da Jugoslovani doživé še eno kosovo polje.

Listek.

Beatrica.

(Novela.)

I.

V nebeški svitlobi so se blisketale dolge vrste krasnih dvoran na francoskem kraljevem dvoru v Verzailju, kjer je Ludvik XIV. denes za svoje dvornike kraljevo svečanost napravil.

Kolikor ponosnih in plemenitih rodbin je Francoska imela, vse so bile denes tu zbrane, in globoko so se nositelji teh rodbinskih imen mlademu monarhu uklanjali, ko je milostno posmehljeval se dolgo vrsto svojih gostov prekoračil in tega z lepo besedo, onega s prijaznim pogledom osrečil. Le eden zbranih kavalirjev, mož, ki se je po svojem resnem licu, nelepotečeni in priprosti obleki od družih dvornikov odlikoval, nij se pred kraljem tako globoko poklonil kakor drugi; pozdravil ga je sicer z dostojnim spoštovanjem, a njegov pozdrav nij bil tako devoten, kot pozdrav drugih dvorskih prilizencev. Prosto in možato je gledal mladi plemenitaš mogočnemu samovla-

darju v oko, ko je ta pred njim postal ter ga take-le nagovoril: „Dobro došli tu na mojem kraljevem dvoru, gospod marki Senanges! nadjam se, da vas bodem v prihodnosti večkrat tukaj videl, ter se zanašam na vašo zvestobo in vašo podporo.“

Mirno odgovori mladi marki: „Presvitli kralj, kadar bode Francoska moj meč potrebovala, z veseljem ga bodem vselej položil na podnožje vašega kraljevega prestola.“

Ludvikov obraz je en trenutek resnejši postal, kajti samovladar, ki si je ošabni izrek „l'etat c'est moi“ za svoj izbral, nij najbrže od svojega podležnega takega odgovora pričakoval; a takoj se mu je zopet čelo razjasnilo, ko je oko na konec dvorane uprl, kjer je kraljica sedela in se z mlado, lepo, uprav predstavljeno jej gospico pogovarjala, ter pravi: „Marki, vaša lepa soproga Beatrica bode kinč našega dvora, in upam, da se boste za naprej stalno v Verzailj naselili.“

Tih poklon od strani Seranza je bil odhajajočemu kralju na to odgovor, njegov obraz pa je še resnejši postal, nego poprej. Okolostoječi so si strmé na uho šepetali:

Kako je to mogoče, da se žarki kraljeve milosti na smrtnega človeka razlivajo, ter ga ne osrečijo! . . .

„Da Senanges“, pravi prvi, „je gotovo zvit hugenot v rimske-katoliški obleki; akoravno je že njegov ded z Eirikom IV. h maši hodil, tže vendar še zmirom po vnučkovih žilah krivoverska kri.“

„Kako mu je mogel Kertail edino hčerko za soprogo dati?“ vpraša drugi.

„Senanzeva rodbina je bogata“, pristavi tretji, Kertailovo premoženje se je pa že jako zmanjšalo. Sicer sta bila Senanges in njegova gospa še otroka, ko so starši jima sklenili, da bode Kertailova hči Senanzeva soproga.“

Ko je kralj svoje goste obhodil, se je markizi Senanzevi ženi približal, katere se je bila ravnokar od kraljice odpuščena v krog dvorskih gospa vrnila. Kratek, a jako pomenljiv pogled na njo je bil kraljev prvi pozdrav, kateremu je nekoliko prijaznih vprašanj sledilo. Markiza je obledela in zopet zarudela. S kraljico se je jako lehkó razgovarjala; debela, flegmatična Španjka jej nij nikakor imponirala. Ludvikova majestetična postava jo je pa tako zmešala in sle-

Zadnja seja trgovinske in obrtniške zbornice kranjske 3. okt.

(Konec.)

Prošnja občine Sv. Kacian o krškem okraji, da bi se jej dovolili 4. sejmi, se vrača zaradi pomanjkljivega poročila okrajnemu glavarstvu v Krškem.

Prošnja občine Planina v Črnomeljskem okraji da bi se jej dovolila dva sejma se podpira.

Poročevalec g. tajnik Munik poroča v proračunu trgovinske zbornice za leto 1875. V proračunu se nahaja: Plača tajnika 1000 gld., plača kancelistova 350 gld., plača služabnikova 150 gld., remuneracije 200 gld., pisarniške potrebe 150 gld., tiskovine 800 gld., knjige in časnike 200 gld., stroški za volitve 250 gld., kurjava in svečava 50 gld., poština in telegrami 50 gld., za statistična dela 300 gld., rezervni fond 300 gld., 5% za pokojnino, tedaj skupaj 3990 gld.

Svetovalce Samassa se čudi da za podporo obrtniških šol nij nastavljena nobena svota in predlaga, da bi se vendar vsaj nekoliko za ta namen vzelo v proračun.

Predsednik g. Supan pravi, da je komori treba vezavati, da ne bode zopet deficita, kakor je bilo, do zdaj zmirom ker je bilo treba plačevati stare dolge.

Tajnik g. Murnik pravi, da znesek, ki ga je prej kupčijsko zbornica dajala za obrtniške šole v Ljubljani daje zdaj dežela iz Franc. Jožefove ustanove, katera znaša 600 gld.; 400 gld. je dal lansko leto deželni zbor za obrtniško šolo v Ljubljani, s 200 gld., pa dolgo nij vedel kam, da se je poslednjič vendar zvedelo da je v Novem mestu neka obrtniška šola, kateroj se je teh 200 gld. izročilo, ker je to ustanova, bode se dalo vsako leto denar za obrtniške šole.

Svetovalce g. Samassa po teh razjasnilih svoj predlog nazaj vzame.

Svetovalce g. Petričič izrazi željo, da bi imela zbornica vsaj dve sobi za pisarno, ne da bi kakor do zdaj v eni sobi bil predsednik, tajnik, pisar in drva. To misel pod-

pirata tudi gg. svetovalca Treun in Skalé in sklene še naprositi mestni zastop ljubljanski, ki ima za stanovanje kupčijske komore skrbeti, da preskrbi še eno sobo k dosedanji.

Potem se ves proračun brez daljše debate sprejme. Bila je na dnevnom redu še točka samostalnih predlogov, in nameraval je predsednik g. Supan staviti predlog, da bi kupčijska zbornica sklenila peticijo na obe hiši državnega zbora, da se jej dade volitev zastopnika v državni zbor, ki ga imajo manjše komore, kakor Ljubno, Črnovice, Celovec, ali nekim gosp. svetovalcem se je zelo mudilo, in seja se je sklenila. Bila je, ker se je drugi dan zbornica razpustila, zadnja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. novembra.

V **državnem zboru** je predložil minister pravosodja nov kazenski zastopnik. Grof Hohenwart je v soboto prvič v rajhsrat prišel.

Na **Češkem**, kjer je zdaj cesar, se agituje, naj občine zopet pošiljajo adrese nanj in na cesarsko rodovino, v katerem se prosi poravnanja z narodi.

Na **Moravskem** se je odpovedal poslanstvu dr. Ferd. Haniš, in na gradu v Naměšti je pak 2. t. m. umrl gr. K. Haugvic, dedični člen višje zbornice, 77 l. star.

Slovaške „Nar. Noviny“ prinašajo članek „Slovaci v Zagrebu“ v katerem pripovedujejo kako so se Magjari srdili, da so prišli tudi Slovaki v Zagreb tožiti in pričati, da je v Ogorski tudi tri milijone tlačenih Slovakov. „Ali govoriti hočemo zopet“ — pravi članek — „pri vsaki priliki, ki se nam da, mi hočemo na ves glas pripovedati kako surove Magjari z nami delajo doma, in največja tolažba, nam je, da imamo blizu in daleč sorodne brate.“

Ogorski zbor je volil cerkvenopolitični odbor, potem pa je seje za nekaj dni odložil.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da so volitve v narodno skupščino izvršile se v najlepšem redu.

Francoski minister vnanjih zadev je na prefekte okrožnico poslal v kateri razlaga,

da je poziv revizijski za teritorijalno vojsko le izvedenje l. 1872 sklenene vojaške postave v duhu miru. Da se vojska organizira, treba miru.

Iz **Španije** se poroča, da Karlisti streljajo na mestice Irun, ki se težko brani. Cerkev in mestna hiša so oškodovani. Šest oseb je umorjenih in deset ranjenih, mej temi tudi en dusoven, ki je še le v mesto prišel, da bi pomagal. Mnogo prebivalcev je bežalo na Francosko.

O **Arnimovi** pravdi je čuti, da hoče Bismark, naj se bode tajno obravnavala, ker neče da se nekatera pisma javno beró.

Dopisi.

Z Dunaja 8. novembra. [Izv. dopis.] Deputacija iz Kranjskega se je te dni pod vodstvom kranjskega deželnega glavarja Kaltenebergerja predstavila cesarju in ministrom, da prosi za zidanje dolénjske železnice. Iz Kranjskega so prišli zraven g. deželnega glavarja, predsednik trgovinske zbornice g. V. C. Zupan potem novomeški župan g. Ricoli, žužemberški župan in kudski. Tu so se deputaciji pridružili državni poslanci, kateri so zastopniki dolénjske strani, gg. Pfeifer, pl. Langer, Dežman, Hočevvar, in dr. Supan. Pri cesarju so bili 6. novembra (7. nov. se je cesar uže v Pardubice na Češkem na lov odpeljal). Cesar je v svojem odgovoru priznal veliko važnost dolénjske železnice za deželo in državo, ter omenil tudi nesreč, katere so lani Dolénjce zadeli. Če bode pripustilo denarno stanje, gotovo se bode obziralo na dolénjsko železnico. — Minister knez Auersperg je, kakor vsi drugi ministri, poudarjal slabo sedanjo finančno stanje; obljubil pak je, da pridejo, ako se sploh nove železnice zidajo, na vrsto one dežele, v katerih se je dozdej menj zgodilo. — Finančni minister Depretis je pred vsem državne finance naglašal, da si je tudi on priznal važnost dolénjske železnice, ako se bi nadaljevala do Karlovca in tako zveza napravila s turškimi deželami. — Trgovinski minister Banhans pak ne more nobene obljube

pila, da se nij več vedela pred njim obnašati. A v njeni nedolžni zmešnjavi je mlada rožica še čarobnejša postala, in njeni plašni jecljavi odgovori so kralju bolj dopadali, nego najboljši govori, kajti svest si je bil, da je njegova veličastna postava mladi markizi mogočen vtis naredila. Dolgo in prav živahno se je kralj z mlado markizo pogovarjal, ter se v teku večera večkrat k njej vrnil, tako, da je splošno pozornost vzbudila. Iz marsikaterega njeznega očesa so se zavidljivi žarki na njo razletavali, marsikatera ostra in kritična beseda o njej je ušla njeznim ustam dvorskih gospa, ali večina navzočnih se je odločno bližala novi prikazni in si je štela v čast, se z gospo seznaniti, ki si je z prvim korakom na Verzailjskem dvoru vedela kraljevo blagovoljnost pridobiti.

Zvezda gospe La Vallière je uže otemnela, kraljeva ljubezen do nje je bila uže čisto omrznila in večkrat se je v dvorskih krogih vprašanje razpravljalo, katera ji bode naslednjica. Markiza Montespan, ki je po krvi in obnašanji sentimentalnemu in sanjarskemu značaju gospe La Vallièreve ravno v nasprotju stala, je imela največ upa za to mesto, kajti kralj jo je uže večkrat odlično od drugih odlikoval. A denes jo je skoraj

pozabil, ko je novo nježno prikazen zapazil, katera je vso njegovo pozornost nase zavelkla. Plašnost in pristranost mlade markize Senanzeve ste se polagoma pred kraljevo uljudnostjo razstopile, kot rosa pred vzhajajočim solncem; oči so jej krasnejše bliskotale, lica močnejše zarudela, ko jej je kralj strmo v oko gledal, in njen glas — čist kot zlato — kakoršnjega še nikdar nij bilo v teh prostorih slišati, se je po dvorani odmeval, če je kralj kako šaljivo besedo povedal.

Srdito pogleduje markiza Montespanova to kraljevo početje; menila je, da ga je gotovo uže v svoje mreže vlovila, a zdaj je mogla spoznati, da jo je izpodrinila gospa, ki je komaj iz otročjih let izlazila, še le pred nekaterimi tedni samostan zapustila, kjer je bila odgojevana, in se stoprv osem dnij markiza Senanzeva zove. Pod lepotilom je barve spreminjala in z njeznimi prstiči je dragoceno pihalce od jeze drobila, katero je v roki imela; oči pa nij za trenotek od kralja in svoje tekmovalke obrnila.

Še drug par oces je vedno za njima gledalo; a iz teh oči se nijso razlivali žarki jeze in ljubosumnosti, kakor iz onih gospé Montesponove, nego le žarki otožnosti in resnosti. Te oči, nekaj krasnim zvezdam

enake, so svojo svetlobo izgubile, videti je bilo, kakor bi bile z mrežico zagrnene, katero so grenke osodepolne solze splele; Lujiza de La Vallière se je bila iz kratkega spanja svoje srečne ljubezni prebudila in — nij drugega pred seboj videla, nego otožnost po nezvestem možu, kateremu je vse žrtvala, in grenko kesanje, ki jo je peklo. — Kralj jo je povzdignil v vojvodski stan in jej podaril pravo „tabouretov“, katero so dvorske dame jako čislale. A to jo je malo veseliti moglo, kajti blede in otožna — prava podoba žalosti in udanosti v osodo — je molčeča sedela mej dvorskimi gospemi.

Za zasmehljive poglede in nekoliko sočutljive, nekoliko sramotljive opazke okolo stoječih se niti zmenila nij, kajti njene misli so bile daleč proč od mesta, kjer je sedela: mislila je o zadovoljnih minolih urah tihega in mirnega samostanskega življenja, kjer je bila odgojena; tamkaj je videla samo sebe, kot nedolžno veselo dekletice po senčnatih potih samostanskega vrta skakljavi. V tem trenotku je sklenila, svetu in posvetnemu blesku odpovedati se, ter se vrniti v samostan, da bi tamkaj otožnost in kesanje za samostanskimi zidovi zakopala. — Kraljica se je vzdignila, ter je hotela oditi, globoko

storiti; pripravljen pa je, po državnih inženirjih še enkrat celo črto pregledati; kajti predloženi načrti so pravi, površno in nenafančno narejeni, da se na tej podlogi nobena koncesija ne bi mogla dati. — Iz tega se tedaj vidi, da vlada ne misli predložiti državnemu zboru postav o zidanji dolenske železnice. Sploh se menda v tej sesiji nobeden železniški predlog ne bode storil, ker bi vladi težko bilo, večino v zboru dobiti za kateri koli nasvet. Vendar je dobro in vse hvale vredno potezanje kranjske dežele za svoje železnice; s tem pride in ostane stvar na dnevnem redu in se končno do srečnega uspeha dožene.

Iz Zagreba 7. nov. [Izvirni dop.] Ghyczyjeve zakonske osnove, smerajoče na povišanje nže obstoječih, in na uvednje več novih davkov, so pri nas sploh jako nepovoljno sprejete bile. Službene „Nar. Nov.“ so sicer njihovo potrebo zagovarjale, ker drugače niso smele. „Obzor“ jih je pa odločno odbijal. Večina naših zastopnikov v ogerskem saboru bode gotovo tudi proti njim glasovala. Našoj vladi bi pa višnje davkov zelo ustreglo. S pomnoženjem državnih dohodkov, pomnožil bi se naravno tudi njen dohodek, kateri sestoji, kakor znano, v 45 % državnega davka, katerega plačnjeta Hrvatska in Slavonija. Če bode ogerski sabor Ghyczyjeve zakonske osnove sprejel, bo naša vlada na leto kake 600.000 gld., pridobila. In pri ravno sedaj vršujočem se preustrojevanji deželne uprave treba je našej vladi bogme polnih rok denarja. Glede nepriljubljenega povišanja davkov gre našej vladi zlasti to še v prilog, da odium ne pada na njo, nego na ogersko vlado, katerej bi pa pri nas čem več odiuma želeti bilo, kajti ta odium je za naše politične težnje to, kar je olje za kolovrat.

Novoimenovani vseučilišni profesorji so imeli svoje obligatne nastopne govore. Vsi so se prizadevali, kolikor mogoče sijajneje svoje prvo „deviško“ predavanje „nacifati“, in res čuli smo, čemer se nijsmo nadejali. Pred vsem gre hvala Geitlerju in Nodili.

Zastopnik berlinskega vseučilišča Gneist je pri otvoritvi vseučilišča v auli kot poklic našega vseučilišča to naznačil, da naj bode kulturni svetilnik za orientalne narode, naj prenaša zapadno-evropsko kulturo na vzhod, naj nosi luč v petstoletno noč telesnega in dušnega robovanja turškega Slovanstva, naj užge plamen zlate svobode! Znanost denes nij samo moč, nego tudi svoboda. Kjer znanost svoj hram postavi, razklinijo se spona robstva. Če bode naše vseučilišče ta svoj poklic razumelo, in svojo nalogo s vspehom izvrševalo, postalo bo izhodišče dušnega preporojenja turških Slovanov. Do Carigrada in do Soluna, naj se razširi njegov upliv, naj se vidi njegova zastava, naj sveti in ogreva luč njegovega svetilnika. Mladi Bolgari, Srbi in Črnogorci, katerih je do sedaj mnogo šlo na vseučilišča v Kijev in v Pariz, morejo v prihodnje na naše vseučilišče priti. Brez dvojbe se bode v prihodnje tudi kak profesor za orientalne jezike za naše vseučilišče našel, ali prav za prav najti moral, kajti znanje orientálnih jezikov zlasti turškega in arabskega je nam Jugoslovanom boljše potrebno, nego kateremu koli drugemu evropskemu narodu. Občenje z azijskimi narodi raste rapidno od dne do dne, in za to bo tudi znanje azijskih jezikov zmirom potrebneje postajalo. Sicer pa čakajmo kakšen sad bo naše vseučilišče za kakšnih 20 ali 30 let obrodilo.

Domače sivarí.

— (Slovensko gledališče) zadnjo soboto nij bilo polno. Zopet moramo grajati da se mnogo slov. rodoljubov z udeleževanjem odteguje podpirati ta narodni zavod. — V igri „Igralka“ se je posebno odlikovala gospodičina Podkrajškova. Gospodičina Ledrjeva še nova na odru, manjka jej še nekoliko sigurnosti in ona izgovarja še nekoliko pretiho in šepetaje, ali pri vsem tem se vidi, da ima mnogo talenta in bode kmalu izvrstna igralka postala, ako bode hotela napredovati. Za g. Trnovca je bila rola pretežka. — G. Noll

je v solo-prizoru „vojaški fantje, mi smo mi!“ izvrstno bil v svojem elementu.

— (G. Franjo Hren) iz Begunj na Notranjskem je kupil včeraj pri javni licitaciji dve Fabijanijevi hiži na Poljanah v Ljubljani poleg Alojzijevešča.

— (Iz Celovca) se nam piše: Tukaj imajo otroci hudo ošpice in sicer že dalje časa. Toliko je bolnih, da so se (ljudske šole) zaprle od 1. do 16. novembra. Umrlo je do zdaj 12 otrok za to boleznijo. Razširja se pa še vedno. — Nocoj 7/11 je zopet gorelo in sicer na Št. Vidskem predmestji. Meseca oktobra je bil pa v okolici dvakrat vselej zvéčer kar zaporedoma ogenj.

— (O potrebi šol na Goriškem) piše „Soča“ mej drugim: „Od naših občin in krajev se v sedanjih razmerah ne more pričakovati, da bi zraven mnogih prepotrebnihih nižjih ljudskih šol same napravljale in vzdržavale tudi potrebno število tri in večrazrednih meščanskih in obrtnijskih šol. Priklad z davkom za raznovrstne namene, mej katerimi niso najmanjše one za okrajne šolske zaloge, je uže tako veliko, da jih naši posestaki ne morejo več omagovati. Zato pa bi bilo prav, da bi nam vlada pomagala napraviti vsaj v vsakem glavarstvenem okraji eno štirirazredno tako zvano meščansko — v Ajdovščini pa obrtnijsko šolo in to s posebnim ozirom na to, da je goriška vadnica odločena zdaj samo za odgojo učiteljev, da sprejemajo vsled tega le prav omejeno število otrok in da tedaj vsi drugi otroci slovenskega rodu na Goriškem nemajo niti ene šolej v kateri bi se mogli zadostno odgojiti za praktično šiviljenje. — Naš deželni odbor je uže meseca februarja t. l. podal državnemu zboru prošnjo, da bi dovolil v podporo naših ljudskih šol zdatno denarno pomoč — a do sedaj še nij rešena. Naj bi tedaj naša državna poslanca, zdaj ko se ustanovlja državni proračun za l. 1875 za to skrbela in se kolikor mogoče potrudila, da dobimo kaj za naše šole in morda v tem smislu, kakor smo ravno poročali. — Kadar bomo imeli povsod dobre ljudske šole

so se mimogredoči dvorske dame poklanjale. Pred Lujizo de La Vallière pak se je vstavila, pogledi obeh so se srečali in globoko povesi zadnja glavo pred kraljico, katero je bila tako močno razžalila. A kar je kraljica zavoljo nje trpela, morala je Lujiza zdaj ti-sočerno zavoljo kraljeve lehkomišljenosti poplačati. Nehoté si jej beseda sproži, ter reče: „Svitla kraljica, prosim vas, da mi daste odpust, kajti namenjena sem nekoliko časa popotovati.“

„Za koliko časa nas bočete zapustiti?“ vpraša jo kraljica Marija Terezija.

„Za vselej,“ odgovori tožno gospa La Vallière.

Kraljica jo iznenadena nekoliko časa opazuje. Dolgo premišljuje, kaj hoče storiti; kar jej poda roko, ter pravi: „Vojvodinja pojdite z bogom! jaz vam rada vse odpustim.“

Na roko kraljice se je vlila solza, ko je Lujiza glavo zopet povzdignila. M. Terezija je to zapazila in globoko vzdihnila. La Vallière mi je sicer — si je mislila — moža nezvestega naredila, a pri vsem tem je bila krotka in pobleвна; ona nij kraljice, nego le kraljevo soprogo žalila. Kako bode zana-prej? Ne bode ona nježna in še otročja gospa,

kateri je kralj denes toliko časti izkazal, predrznejša in ošabnejša nasprotnica kakor pobleвна in krotka Vallière, ki je Ludovika kot moža in ne kot kralja ljubila? — Take in enake misli so se jej križale po glavi, ko je na roko kraljevo naslonena dvorano zapustila.

Po njenem odhodu so se začeli takoj prostori kraljevega dvora prazniti. Marki Senanges je bil mej prvimi, ki so kraljevo dvorano zapustili.

Besedice nij izpregovoril sé svojo soprogo, ko je kočija po širokih Versajlskih ulicah drdrala; resen in nem je sedel poleg nje. Bila je lepa in prijetna poletna noč, mesec, ki je visoko na jasnem nebu plaval, razlival je sreberne žarke v kočijo in ostro mejil osoren in čmeren obraz soproga, katerega je njegova gospa plašljivo in zvedavo pogledovala. Rada bi se bila z njim pomenkovala in mu razodela, kak vtis jej je sijajna svečanost naredila in kako ljubeznivo se je kralj z njo pogovarjal, kajti bila je še tako otročja in nedolžna, da nij mogla razumeti, zakaj ne bi kaj tacega soprogu povedala. Do sedaj je kraljeva prijaznost in dvorljivost le njeni nečimernosti dopadala, nikakor nij videla v kralju ljubeznjivega in

nevarnega moža. Ko ne bi bil Senanges tako resen videti, bila bi mu tudi vse razodela, kaj njeno srce je bilo tako slavepolno in in srečno, da je hrepenelo tudi drugemu razodeti, kar je samo občutilo. A moža s katerim je bila stoprv malo dni poročena, bala se je zelo; resen in čmeren izraz njegovega lica jo je tako plašil, da si nij upala srca mu razkriti. Samo mesec dnij je bilo preteklo, odkar so jo starši iz samostana domov pripeljali, kjer je bila od mladih nog; kmalu potem so jej povedali, da je njena prihodnjost uže določena, in da so jej za soproga mladega markiza Senanza izvolili. Toliko je vendar uže za samostanskimi zidovi zvedela, da soproga postati je toliko, kot prosta postati; tegadelj je bila jako zadovoljna kmalu stopiti v novi stan prostosti. Radovedna kot otrok, ki igračo pričakuje, je tudi ona zaročenca pričakovala. Prišel je bil nekaj dnij pred, ko je bila poroka napovedana. Navada tačasne dobe jima nij dovolila veliko mej soboj občevati, torej sta bila še čisto neznana, ko sta pred oltarjem besedo izpregovorila, ki ju je za celo življenje vezala.

(Dalje prih.)

in potrebno število meščanskih šol, potem bodo srednje bolj obiskane in tudi kmetijski šoli se bodo izdatno naraslo število gojencev — posebno če se preustroji v nižjo praktično kmetijsko šolo. Sicer pa ravno ne dobiva šola veljavnosti po naslovu, toda po uspehu.“

— (V goriški škofiji) je prosilo izmej 297 duhovnov celih 150 duhovnikov za „Stremajerjeve groše“!!

— (Iz Gorice) se nam piše: Petek 6. t. m. je bil v Brazanu na italijanski meji na javnem napaden 66 letni duhoven. Zavrtni napadnik ga je s kaménom po glavi tako pobil, da je ubogi starček v malih urah v strašnih mukah umrl. Ubijalca še nema pravica v rokah; pobegnol je najbrž čez mejo na Italijansko.

— (Iz Ljutomerške okolice.) Živinska kuga na Prekmurskem je tudi uzrok, da je nek tesar iz Kamenškega svojo dušo prerano izdihnil. Prišel je z svojimi padajši preko Mure, kjer je zavoljo kuge vojaška straža. Tesar Štih nij hotel čakati da bi ga preiskovali, ter z surovim odgovorom kar dalje stopa. Vojak se na to razsrdi, pomehi s puško za njim in mož s kugljo smrtno zadet tadi mrtev obleži. Zapustil je ženo in dvoje otrok. Vojaka so uže zaprli. — Vinskih kupcev je letos pri nas malo; manjka pač denarja povsodi.

(Iz Svetinji) pri Ormužu se nam piše: Obljubil sem vam pisati kaj več o trgatvi, katera je uže končana. Ves čas trgatve je bil lep, dan za dnevom prav prijeten, ker je bilo suho po goricah, je delo tedaj lažje, nego nekatere krat. Vina je v naših krajih nekoliko manj nego lani, pa je tolikanj bolj od lanskega. Cena je bila s početka tako velika, da so se kupci ustrašili, ter okrenili preko Drave na Hrvaško po vina. Naj več vina se je prodalo od 12 do 13 gld., vedro. Nekateri so prodajali po 15 gld., in eden celo po 16 gld., se veda pri Jeruzalemu. Vina je še dosti, ljudje bi radi prodajali ali tistega nij, kateri bi ga kupil. Kar se žita tiče, smo pač vsi z letino zadovoljni, vsega dosti. Ajde pa toliko, da nekateri terdijo, da je še nikadar nijso toliko imeli kakor letos. Koran ne velja nič, kakor po drugih krajih. Če ravno je pa v obče dobra letina, je vender mej ljudstvom veliko nezadovoljstvo. Eden z drugim nij zadovoljen. Naj več pa je menda takih, ki sami soboj tudi nijso. Pa kako bi človek tudi zadovoljen bil, če mu primanjkuje denarja, obleke in bog si ga vedi kaj še vse.

Vsema bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, sluhšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-

stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vrtnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921. Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter nijesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra. Učinki Revalescière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V pletastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Bnebručku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajski bliz na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

8. novembra:

Avstrija: Datro, Hopakro iz Dunaja. — Pajk iz Maribora.

Pri Slonu: Wilman iz Trsta. — Slabnik iz Loke. — Dolničan iz Dravelj. — Polašek iz Lipnice. — Purgstaler iz Dunaja. — Svetec iz Litije. — Burgar z ženo iz Postojne. — Tancer z ženo iz Gradca.

Pri Malič: Ronsberger, Müller, Novak, Lincer iz Dunaja. — Steklasa iz Gradca. — Leder, Schater iz Trsta.

Pri Zamorci: Borin iz Kirchenberga. — Meselin iz Ljubljane.

Oznanilo.

Prodaja se zdaj pri M. Gerber-ji v Ljubljani po zelo znižani ceni:

Ključ

za poštevanje, razštevaje in metrično mero s „pojasnilom“ vred po 2 kr. a. v.

Abecednica s podobami

za čitanje in četje, po 18 kr. a. v.

Kdor pa naroči pri pisatelju Žnidarčič-u na Banjšicah (pošta: Canale bei Görz) po 10 iztisov te ali une knjižice, ta prejme na vsakih 10 še 2 iztisa za privrček.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Maks Armic.

„Slovenski Učitelj“ govori v 3 št. (stran 44) obširno o „Abecednici“ ter sklepa tako: „Kaj takega nemajo še Nemci ne, kakor so te podobice, katere sluzijo dvojnemu namenu: kazalnemu poduku in izpoznavanju pismen. Mislimo torej, da bi se moglo slovensko učiteljstvo po pravici ponasati s to „Abecednico“. Priporočamo jo najtopleje vsem čest. čitateljem našega lista.“

„Abecednica“ se dobiva tudi v Celovci v tiskarnici družbe sv. Mohora, v Mariboru pri Ferlincu v Gorici pri Woklatu in Filaku, v Zagrebu pri Hartmannu, v Pragi pri Grégru. (311—3)

St. 15278.

Razglas.

Ker je zarad goveje kuge v deželi c. k. okrajno glavarstvo ljubljanske okolice cel politični okraj ljubljanske okolice, kot okuženi mejni okraj oklicala, in torej tudi semnje za govejo živino prepovedala, in ker ta postavna določba tako naglo prenehati ne more, tak je mestni magistrat prisiljen da tudi od svoje strani semenj za govejo živino, ki bi imel biti 16. t. m., prepoveduje.

Mestni magistrat v Ljubljani,

6. novembra 1874. (319—1)

Dunajska borza 9. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	35	„
1860 drž. posojilo	169	50	„
Akcije narodne banke	988	—	„
Kreditne akcije	235	—	„
London	110	10	„
Napol.	8	83 1/2	„
C. k. čekini	—	—	„
Srebro	104	65	„

Sezite sreči v roko!

375.000 M. Crt.

v ugodnem slučaju, kot največji dobitek ponuja **najnovije denarno izlosovanje**, katero je od visoke vlade potrjeno in garantirano.

Dobitna naprava novega plana je taka, da v t. ku malo mesecev v 4 izlosovanjih **43.300 dobitkov** v gotovo določbo pride, mej temi glavnimi dobitki od event. M. Crt. **375.000**, specijelno pa **250.000**, **125.000**, **90.000**, **60.000**, **50.000**, **40.000**, **36.000**, **30.000**, **24.000**, **20.000**, **18.000**, **15.000**, **12.000**, **6000**, **4000**, 103krat **2400**, 412krat **1200**, 512krat **600**, 699krat **300**, 19.700 krat **132** itd.

Izlosovanje dobitkov je po nasvetu uradno določeno.

Za prihodnje prvo izlosovanje dobitkov te velike od države garantirane denarne loterije velja

1 cel origin. los le tol. 2 ali gold. 3 1/2 B. N. 1 pol " " " " 1 " " 1 3/4 " 1 četrt " " " " 1/2 " " 90 kr. " proti vposlanemu znesku.

Vsa naročila se izvršujejo takoj z največjo skrbnostjo in vsakdo dobi od nas originalne loze, z državnim grbom previdene, v roke.

Naročilom se potrebni uradni plani zastoj prilože in po vsakem izlosovanji pošljemo svojim interesentom radovoljno uradne liste.

Izplačevanje dobitkov se godi zmirom promptno pod državno garancijo in se more z direktnim razpošiljanjem ali pa na posebno zahtevanje interesentov po naših zvezah po vseh večjih mestih Avstrije izvrševati.

Naš prodaj je vedno srečen in smo mej mnogimi velikimi dobitki čisto prve glavne dobitke, kot oficijalni dokazi kažejo, dobili, ter je izplačali našim interesentom, ravno tako se je letos 7 okt. glavni dobitek — dobil pri nas.

Razvidno je tedaj, da tako na **najso- lidnejši podlagi** stoneče podvzetje povsodi more gotovo računati na živalno udeležje in torej prosimo uže zavoljo tega, da se vsa naročila izvrše nam kmalu vsaj do **17. novembra** to javiti.

S. Steindecker & Comp., Bank- u. Wechsel-Geschäft in Hamburg.

Kupuje in prodaja državne obligacije vsake vrste, delnice železnice in posojilne loze.

P. S. Zahvaljujemo se iskreno za dosedaj nam izkazano zaupanje in opozorjevanje na prihodnje izlozovanje, bode tudi v prihodnje naš trud, da naše interese zadovolimo v vsacem ogledu. (300—5)

LEBENSKA IN DOK „NARODNE DEJAVNOST“.